

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VATROGASTVA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROIZAĆI

Zakonom o vatrogastvu ("Narodne novine", br. 106/99. vatrogasne postrojbe Ministarstva unutarnjih poslova s danom 1. siječnja 2000. god. prešle su u nadležnost jedinica lokalne samouprave, odnosno nastavile su obavljati vatrogasnu djelatnost kao javne ustanove tih jedinica.

Slijedom toga, profesionalni vatrogasci (zaposlenici javnih vatrogasnih postrojbi) su prevedeni iz statusa državnih službenika u kategoriju javnih (lokalnih) službenika. U Ministarstvu unutarnjih poslova ostao je samo zapovjedni vrh vatrogasne strukture (Glavni vatrogasni zapovjednik, njegov zamjenik i pomoćnici te prateća vatrogasna služba).

Početakom 2005. god. započela je s radom Državna uprava za zaštitu i spašavanje, novoustrojeno tijelo državne uprave koje je (uz temeljnu funkciju koordiniranja aktivnosti u području zaštite i spašavanja) trebalo postati resorno upravno tijelo cjelokupnog vatrogastva u RH (Državna uprava je preuzela poslove vatrogastva koji su do tada bili pozicionirani u Ministarstvu unutarnjih poslova).

Rezimirajući dosadašnja praktična iskustva u organiziranju i funkcioniranju sustava vatrogastva, može se konstatirati da postojeća organizacijska rješenja nisu zadovoljavajuća.

Osnovni problem organizacijske naravi je nepostojanje jednog tijela koje bi sustavno pratilo razvoj vatrogastva, uočavalo probleme i nudilo adekvatna rješenja. Očito je da smještanje vatrogastva u neko od tijela državne uprave (koje već ima zakonom utvrđenu "osnovnu" djelatnost) nije polučilo željene efekte. Vatrogastvo je uvijek tretirano kao sekundarna, uzgredna kategorija, koja ne korespondira s poslovima državne uprave. Takvo stanje je samo produbilo postojeće organizacijske probleme i dualitete, pa i antagonizme (profesionalci - dobrovoljci, dvostruke linije zapovjedanja i sl.).

Iako se čini najprirodnijim rješenjem, pozicioniranje vatrogastva u Državnu upravu za zaštitu i spašavanje nije riješilo ove probleme. Naime, Državna uprava je koordinativno tijelo za aktivnosti subjekata zaštite i spašavanja u katastrofama i velikim nesrećama, a vatrogaci su samo jedan dio toga sustava. Stoga nije realno očekivati da će se Državna uprava pretjerano baviti vatrogastvom i vatrogascima u obavljanju njihove redovite, svakodnevne djelatnosti. Uz to, lociranjem dijela vatrogastva u tijelu državne uprave, a pretežitog operativnog (profesionalnog) sastava u jedinice lokalne samouprave, gubi se nužna povezanost iste profesionalne strukture, imajući pri tome u vidu sva organizacijska i funkcionalna ograničenja koja državna uprava po prirodi stvari posjeduje.

Nadalje, sve se intenzivnije postavlja pitanje pravednog socijalnog zbrinjavanja profesionalnih vatrogasaca koji, radi gubitka nužnih psihofizičkih sposobnost, više nisu u stanju obavljati poslove profesionalnog vatrogasca. Ovaj problem posebno je akutan kod onih profesionalnih vatrogasaca koji još ne ispunjavaju uvjete za prijevremenu starosnu mirovinu, a poslodavac (uglavnom javne vatrogasne postrojbe) nema mogućnost rasporediti ih na neko drugo radno mjesto koje odgovara preostaloj radnoj sposobnosti ili njihovoj stručnoj spremi.

Također, obzirom na tehničko-tehnološki razvoj i zahtjeve koje postavlja praksa u obavljanju vatrogasne djelatnosti, javlja se potreba za kvalitetnijim stručnim obrazovanjem i kontinuiranom edukacijom vatrogasaca svih razina školske/stručne spreme, posebno kada je riječ o visokoškolskom kadru (napominjemo da u Republici Hrvatskoj ne postoji visokoškolska ustanova koja bi profilirala isključivo vatrogasni kadar).

Pored navedenog, ostaje i uvijek aktualan problem financiranja vatrogastva, poglavito u sredinama koje objektivno ne mogu izdvajati odgovarajuća sredstva za funkcioniranje vatrogastva na svom području, čime jača nerazmjer u materijalnom položaju vatrogasnih subjekata. Stoga je potrebno decentraliziranim financiranjem ojačati i takve sredine te na taj način podići razinu sigurnosti.

Iz tog razloga potrebno je osnovati tijelo koje će, sagledavajući cjelokupnu problematiku vatrogastva u Republici Hrvatskoj artikulirati različite interese i aktivnosti vatrogasnih subjekata te iznalaziti optimalna rješenja.

Imajući u vidu navedeno, Prijedlogom ovoga Zakona uređuju se sljedeća osnovna pitanja:

- ustrojavanje ustanove "Hrvatsko vatrogastvo", koja će funkcionalno objединiti relevantne subjekte vatrogastva u RH i usklađivati njihove aktivnosti,
- osnivanje Vatrogasnog fonda, radi zbrinjavanja određene kategorije profesionalnih vatrogasaca,
  - osnivanje Vatrogasne akademije i Visoke vatrogasne škole, koje će objединiti obrazovni sustav vatrogastva u Republici Hrvatskoj,
- promjene sustava financiranja, tako da decentralizirano financiranje obuhvati širi krug subjekata vatrogasne djelatnosti,
  - druga pitanja primjene Zakona.

Donošenjem predloženoga Zakona preciznije će se sustavno urediti vatrogasna djelatnost, što će omogućiti učinkovitije djelovanje vatrogasnih organizacija.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona bit će potrebno osigurati sredstva u visini _____ kuna.

IV. TEKST ODREDAVA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

U prilogu se dostavlja tekst odredaba važećeg Zakona koje se mijenjaju, odnosno dopunjuju.

Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o vatrogastvu

Članak 1.

U Zakonu o vatrogastvu („Narodne novine“, broj: 106/99., 117/01., 96/03., 139/04.- pročišćeni tekst i 174/04.) u članku 8. stavak 3. briše se.

Članak 2.

U članku 11. dodaje se stavak 2. koji glasi:
„Općina, grad, Grad Zagreb mora profesionalnim vatrogascima u dobrovoljnim vatrogasnim društvima koja djeluju na njihovom području osigurati ista prava iz radnog odnosa koja imaju profesionalni vatrogasci u javnoj vatrogasnoj postrojbi toga područja.“

Članak 3.

U članku 16. iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:
„Planom zaštite od požara županije ustrojava se županijski vatrogasni operativni centar, koji je komunikacijski i rukovodni centar za obavljanje vatrogasne djelatnosti na razini županije, te se određuje njegova lokacija, način financiranja, nabava potrebne opreme i sredstava i uređuju druga pitanja značajna za njegovo djelovanje.“

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 6.

Članak 4.

Naziv glave III. "Nacionalni odbor za preventivnu zaštitu i gašenje požara" i članak 20. mijenjaju se i glase:

"III. Hrvatsko vatrogastvo

Članak 20.

Radi usklađivanja aktivnosti u provedbi vatrogasne djelatnosti, utvrđivanja jedinstvenog načina postupanja u izvođenju vatrogasnih intervencija, utvrđivanja jedinstvenog načina obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja vatrogasaca te daljnjeg razvoja racionalnog i učinkovitog sustava vatrogastva u Republici Hrvatskoj, ovim se Zakonom osniva ustanova pod nazivom "Hrvatsko vatrogastvo".

Osnivač "Hrvatskog vatrogastva" je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavljat će Vlada Republike Hrvatske.

U obavljanju poslova iz svoga djelokruga "Hrvatsko vatrogastvo" ima javne ovlasti.

Tijela "Hrvatskog vatrogastva" su:

- Upravno vijeće,
- Stručno vijeće,
- Ravnatelj "Hrvatskog vatrogastva".

"Hrvatskim vatrogastvom" upravlja Upravno vijeće, sastavljeno od predsjednika i četiri člana, koje imenuje Vlada Republike Hrvatske na razdoblje od četiri godine i to tri člana iz svojih redova, a dva člana iz reda Hrvatske vatrogasne zajednice.

Sastavnice "Hrvatskog vatrogastva" su:

- Hrvatska vatrogasna zajednica,
- Glavno vatrogasno zapovjedništvo,
- Vatrogasna akademija iz članka 11. ovoga Zakona.

Vatrogasna akademija i Hrvatska vatrogasna zajednica su samostalne pravne osobe koje su funkcionalno integrirane u "Hrvatsko vatrogastvo".

Uredbom Vlade Republike Hrvatske i statutom "Hrvatskog vatrogastva" te općim aktima Vatrogasne akademije i Hrvatske vatrogasne zajednice utvrđuje se način upravljanja "Hrvatskim vatrogastvom" koji osigurava ostvarenje ciljeva i interesa radi kojih se "Hrvatsko vatrogastvo" osniva te se pobliže uređuje ustroj, djelokrug i druga pitanja od interesa za njegov rad."

Članak 5.

Članak 21. mijenja se i glasi:

„Poslove profesionalnog vatrogasca može obavljati osoba koja, pored općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa, ispunjava i sljedeće uvjete:

- da nije starija od 25 godina;
- da ima srednju stručnu spremu vatrogasnog smjera, odnosno srednju školsku ili stručnu spremu te da u roku od dvije godine od prijama u radni odnos završi prekvalifikaciju;
- da je tjelesno i duševno sposobna za obavljanje vatrogasne djelatnosti što dokazuje potvrdom ovlaštene zdravstvene ustanove;
- da nije kažnjavana za kaznena djela protiv imovine, opće sigurnosti ljudi i imovine te protiv službene dužnosti.

Uvjeti iz alineje 1. i 2. stavka 1. ovoga članka odnose se samo na obavljanje poslova profesionalnog vatrogasca u razini srednje školske ili stručne spreme.

Prednost pri prijama u radni odnos profesionalnog vatrogasca ima osoba koja je najmanje dvije godine obavljala poslove dobrovoljnog vatrogasca.

Vatrogasci s posebnim ovlastima i odgovornostima, u smislu ovoga Zakona, su glavni vatrogasni zapovjednik, njegov zamjenik i pomoćnici, zapovjednici vatrogasnih zajednica, njihovi zamjenici i pomoćnici, zapovjednici javnih vatrogasnih postrojbi njihovi zamjenici i pomoćnici, zapovjednici vatrogasne postrojbe središnjeg dobrovoljnog vatrogasnog društva i njihovi zamjenici, te zapovjednici koji su aktom o

unutarnjem ustroju vatrogasne postrojbe određeni da samostalno vode vatrogasnu intervenciju prilikom koje koriste javne ovlasti utvrđene ovim Zakonom.

Glavni vatrogasni zapovjednik, njegov zamjenik i pomoćnici, županijski vatrogasni zapovjednik, njegov zamjenik i pomoćnici, moraju imati najmanje visoku stručnu spremu odnosno prijediplomski studij ili četiri godine stručnog studija iz područja zaštite od požara, te najmanje pet godina iskustva na poslovima vatrogasaca s posebnim ovlastima i odgovornostima.

Zapovjednik javne vatrogasne postrojbe i njegov zamjenik moraju imati najmanje višu stručnu spremu odnosno prijediplomski studij ili tri godine stručnog studija iz područja zaštite od požara, te najmanje pet godina iskustva na poslovima vatrogasaca s posebnim ovlastima i odgovornostima.

Zapovjednik vatrogasne zajednice općine odnosno grada i njegov zamjenik, zapovjednik središnjeg dobrovoljnog vatrogasnog društva i njegov zamjenik, koji profesionalno obavljaju te poslove moraju imati najmanje višu stručnu spremu odnosno prijediplomski studij ili najmanje tri godine stručnog studija iz područja zaštite od požara, te najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima vatrogasaca s posebnim ovlastima i odgovornostima.

Zapovjednik vatrogasne zajednice općine odnosno grada i njegov zamjenik, u gradu odnosno općini za koju je osnovana javna vatrogasna postrojba moraju imati iste uvjete kao i zapovjednik javne vatrogasne postrojbe i njegov zamjenik.

Zapovjednik vatrogasne zajednice općine odnosno grada i njegov zamjenik, zapovjednik vatrogasne postrojbe središnjeg dobrovoljnog vatrogasnog društva i njegov zamjenik, koji dobrovoljno obavljaju te poslove, moraju imati najmanje srednju stručnu ili školsku spremu, zvanje vatrogasnog časnika, te najmanje tri godine djelovanja u radu vatrogasne postrojbe.

Zapovjednici ostalih dobrovoljnih vatrogasnih društava i njihovi zamjenici trebaju imati najmanje zvanje vatrogasnog dočasnika.

Potrebna stručna sprema zapovjednika, koji su temeljem unutarnjeg ustroja vatrogasnih postrojbi iz članka 2. Zakona o vatrogastvu („Narodne novine“, broj: 106/99., 117/01., 96/03., 139/04.- pročišćeni tekst i 174/04.) određeni da samostalno vode vatrogasne intervencije i pri tome koriste javne ovlasti, određuje se aktom o unutarnjem ustroju te vatrogasne postrojbe.

Osobe iz stavka 2. ovoga članka pored ispunjenja uvjeta stručne spreme propisane ovim člankom i uvjeta iz stavka 1. alineje 2. i 3. ovog članka moraju imati položen stručni ispit za vođenje vatrogasnih intervencija ili ga moraju položiti u roku od jedne godine od raspoređivanja na te poslove.

Iznimno od odredaba stavka 6., 7., 8. 9. i 10. ovoga članka, vatrogasci s posebnim ovlastima i odgovornostima koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona imaju za stupanj nižu stručnu spremu od propisane u ovome članku mogu i nadalje obavljati te poslove pod uvjetom da su ih neprekidno obavljali više od 15 godina."

Članak 6.

Iza članka 21. dodaje se članak 21a. koji glasi:

"Članak 21a.

Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog "Hrvatskog vatrogastva", uredbom će propisati zvanja i uvjete za stjecanje zvanja profesionalnih vatrogasaca."

Članak 7.

U članku 22. iza riječi: „dobrovoljnog“ dodaju se riječi: „i sezonskog“.

Članak 8.

Članak 25. mijenja se i glasi:

"Članak 25.

Radi otežanih uvjeta rada i prirode obavljanja poslova (u daljnjem tekstu: posebni uvjeti rada), profesionalnim vatrogascima se staž osiguranja računa u uvećanom trajanju od 15 mjeseci za 12 mjeseci stvarno provedenim na tim poslovima.

Posebnim uvjetima rada, u smislu ovoga Zakona, smatraju se osobito:

- održavanje visoke razine intervencijske spremnosti u svim uvjetima,
  - održavanje visoke razine psihofizičke spremnosti,
  - izvođenje obuke u svim uvjetima i za sve vrste vatrogasnih intervencija,
  - razvijanje sposobnosti i vještina u korištenju suvremene vatrogasne tehnike i opreme,
- opadanje fizioloških funkcija organizma u mjeri koja onemogućuje daljnje uspješno obavljanje poslova profesionalnog vatrogasca.

Dobrovoljni vatrogasac kada obavlja iste poslove i pod istim uvjetima kao profesionalni vatrogasac duže od mjesec dana ima pravo na uvećani staž osiguranja u trajanju od 15 mjeseci za 12 mjeseci stvarno provedenim na tim poslovima.

Profesionalnim vatrogascima na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada uvećava se osnovica plaće za 20%.

Ravnatelj "Hrvatskog vatrogastva" propisat će radna mjesta profesionalnih vatrogasaca na kojima se staž osiguranja računa u uvećanom trajanju."

Članak 9.

Iza članka 25. dodaju se članci 25a., 25b. i 25c. koji glase:

"Članak 25a.

Profesionalni vatrogasac koji je na dan stupanja na snagu ovoga Zakona stariji od 50 godina, a izgubio je tjelesnu ili duševnu sposobnost za obavljanje poslova profesionalnog vatrogasca, što dokazuje potvrdom ovlaštene zdravstvene ustanove, može, na temelju rješenja ravnatelja "Hrvatskog vatrogastva", ostvariti pravo na starosnu mirovinu bez obzira na godine života, ako ima najmanje 30 godina mirovinskog staža, od čega najmanje 15 godina mirovinskog staža na poslovima profesionalnog vatrogasca na kojima se staž osiguranja računa u uvećanom trajanju, sukladno odredbama ovoga Zakona.

Osobi iz stavka 1. ovoga članka, koja ima status hrvatskog branitelja, u vrijeme od 15 godina mirovinskog staža iz stavka 1. ovoga članka uračunava se i vrijeme provedeno u Domovinskom ratu u dvostrukom trajanju.

Prilikom utvrđivanja uvjeta od najmanje 15 godina mirovinskog staža iz stavka 1. ovoga članka, staževi osiguranja u uvećanom trajanju, ostvareni po ranijim propisima i staž osiguranja ostvaren na temelju sudjelovanja u Domovinskom ratu međusobno se zbrajaju.

Članak 25b.

Radi zbrinjavanja profesionalnih vatrogasaca koji su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona mlađi od 50 godina i izgubili su tjelesnu ili duševnu sposobnost za obavljanje poslova profesionalnog vatrogasca, što dokazuju potvrdom ovlaštene zdravstvene ustanove, a poslodavac im ne može osigurati drugo radno mjesto koje odgovara njihovoj stručnoj spremi i preostaloj sposobnosti, "Hrvatsko vatrogastvo", vatrogasne udruge i najbrojniji sindikat vatrogasaca osniva Vatrogasni fond (u daljnjem tekstu: Fond).

Profesionalnim vatrogascima iz stavka 1. ovoga članka iz sredstava Fonda mjesečno se isplaćuje novčana pomoć koja ne može biti manja od polovice prosječnih mjesečnih primanja ostavljenih u godini koja je prethodila gubitku tjelesne ili duševne sposobnosti za obavljanje poslova profesionalnog vatrogasca. Pravo na pomoć iz Fonda traje do ostvarivanja prava na starosnu mirovinu, sukladno općim propisima o mirovinskom osiguranju.

Radi zbrinjavanja profesionalnih vatrogasaca koji su izgubili tjelesnu ili duševnu sposobnost za obavljanje poslova profesionalnog vatrogasca, poslodavac je za svakog uposlenog profesionalnog vatrogasca iz stavka 1. ovoga članka dužan svaki mjesec na osobni račun otvoren na ime profesionalnog vatrogasca uplaćivati iznos u visini 6% od brutto plaće profesionalnog vatrogasca.

Vlada Republike Hrvatske osigurat će financijska sredstva potrebna za osnivanje i početak rada Fonda, u jednokratnom iznosu.

Osnivači Fonda odlukom će utvrditi način upravljanja Fondom i uvjete korištenja sredstava Fonda.

Radi kapitalizacije sredstava i ostvarivanja veće dobiti Fonda, upravljanje Fondom može se povjeriti jednom od društava za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima, koje ponudi najpovoljnije uvjete upravljanja Fondom, sukladno propisima o dobrovoljnim mirovinskim fondovima.

Članak 25c.

Prilikom odlaska profesionalnog vatrogasca u starosnu mirovinu, prijevremenu starosnu mirovinu ili invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad pod uvjetima godina života ili mirovinskog staža (uključujući staž osiguranja s

uvećanim trajanjem) ili mu se mirovina određuje na temelju ovoga Zakona, ima pravo na mirovinu iz 1. stupa (generacijska solidarnost) i mirovinu iz 2. stupa (obvezni mirovinski fond), ako je to za njega povoljnije.

Pravo iz stavka 1. ovoga članka imaju i korisnici obiteljske mirovine profesionalnog vatrogasca koji umre prije ostvarivanja prava na mirovinu."

Članak 10.

U članku 27. dodaje se novi stavak 3., koji glasi:

„Općina ili grad mogu, na temelju općeg akta, osloboditi dobrovoljne vatrogasce plaćanja komunalne naknade."

Članak 11.

U članku 28. iza stavka 1. dodaje se stavci 2. i 3. koji glase:

"Vatrogasci u obavljanju ili povodom obavljanja vatrogasne djelatnosti ostvaruju pravo iz:

- osnovnog zdravstvenog osiguranja zbog ozljede na radu i profesionalne bolesti, ako nisu zdravstveno osigurani po drugoj osnovi;
- ugovora o osiguranju vatrogasca od posljedica nesretnog slučaja.

Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog "Hrvatskog vatrogastva", utvrđuje za vatrogasca najnižu visinu osiguranih svota ugovorenog osiguranja iz stavka 2. alineje 2. ovoga članka, u slučaju smrti, trajnog gubitka radne sposobnosti i prolazne nesposobnosti za rad, kao i naknade gubitka zarade i troškova liječenja."

U dosadašnjem stavku 2., koji postaje stavak 4. iza riječi: "stavka 1." dodaju se riječi: "i 2."

Članak 12.

U članku 31. stavku 4. riječi: „Ministarstva unutarnjih poslova" zamjenjuju se riječju: „Hrvatskog vatrogastva".

Članak 13.

U članku 40. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„Ako se prilikom nadzora iz stavka 1. ovoga članka utvrdi da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nisu dobrovoljnim vatrogasnim društvima, izravno udruženim u vatrogasnu zajednicu županije, vatrogasnim zajednicama općina, gradova i županija, uplatile sredstva sukladno članku 45. Zakona o vatrogastvu („Narodne novine", broj: 106/99., 117/01., 96/03., 139/04.- pročišćeni tekst i 174/04.), inspektor je dužan izdati rješenje o ovrsi temeljem koje će se u ovršnom postupku naplatiti navedena sredstva."

Članak 14.

Iza članka 40. i naziva glave VIII. „Školovanje, osposobljavanje i usavršavanje" dodaje se članak 40a. koji glasi:

„Članak 40a.

Školovanje, osposobljavanje i usavršavanje vatrogasaca provodi Vatrogasna akademija, koju uredbom osniva Vlada Republike Hrvatske.
Pri Vatrogasnoj akademiji djeluje Visoka vatrogasna škola, koju uredbom osniva Vlada Republike Hrvatske."

Članak 15.

U članku 43. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Sredstva za financiranje redovne djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi, dobrovoljnih vatrogasnih društava, te vatrogasnih zajednica općina, gradova, područja i Grada Zagreba osiguravaju se u proračunu općine, grada i Grada Zagreba i na temelju Odluke o minimalnim financijskim standardima za decentralizirano financiranje redovite djelatnosti vatrogastva. Sredstva osigurana na temelju Odluke iz ovoga stavka doznaju se jedinici lokalne samouprave."

Stavak 2. mijenja se i glasi:

„Sredstva iz stavka 1. ovoga članka doznaju se vatrogasnim zajednicama općina, gradova, Grada Zagreba ili područnoj vatrogasnoj zajednici, a ukoliko nije osnovana vatrogasna zajednica sredstva se doznaju javnoj vatrogasnoj postrojbi ili dobrovoljnom vatrogasnom društvu. U općinama i gradovima gdje je osnovana javna vatrogasna postrojba, općina odnosno grad će sredstva koja upriličiti na temelju Odluke o minimalnim financijskim standardima za decentralizirano financiranje redovite djelatnosti vatrogastva doznajivati javnoj vatrogasnoj postrojbi. Ako na području općine ili grada nije osnovana javna vatrogasna postrojba ili dobrovoljno vatrogasno društvo, općina odnosno grad sredstva će doznajivati vatrogasnoj zajednici županije."

Članak 16.

U članku 45. u stavku 1. uvodna rečenica mijenja se i glasi:

„Sredstva iz članka 43. stavka 1. i 3. ovoga Zakona, koja se osiguravaju iz proračuna općina, gradova, Grada Zagreba i županija, općine, gradovi, Grad Zagreb i županije osiguravaju iz proračuna umanjelog za prihode od kapitala i dotacije, a najmanje prema slijedećim mjerilima:"

Članak 17.

U članku 46. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Društva za osiguranje izdvajaju sredstva u visini 5% od naplaćene bruto premije u grupi osiguranja od požara, u što je uključeno: kasko osiguranje cestovnih vozila, osiguranje pomorskog, riječnog i jezerskog kaska, osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti, ostala osiguranja imovine, te Ugovor o osiguranju All risk, i uplaćuju u iznosu od 30% na račun Hrvatske vatrogasne zajednice, u iznosu od 30% na račun vatrogasnih zajednica županija i Vatrogasne zajednice Grada Zagreba na području kojih se nalazi osigurana imovina, te 40% na račun vatrogasne zajednice jedinice lokalne samouprave, odnosno područne vatrogasne zajednice na kojem se nalazi osigurana imovina."

Stavak 2. briše se.

U stavku 3., koji postaje stavak 2., riječi: "i 2." brišu se.
Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 3. i 4.

Članak 18.

U članku 47. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Javno poduzeće za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem u Republici Hrvatskoj uplaćuje 10% od ukupnih sredstava koja su prikupljena od naknade za korištenje opće korisnih funkcija šuma na račune vatrogasnih zajednica jedinica lokalnih samouprava s područja krša u iznosu od 50%, a 50% vatrogasnim zajednicama jedinice lokalne samouprave kontinentalnog dijela Republike Hrvatske, sukladno površinama pod šumom i šumskim zemljištem, vrijednosti šuma, te indeksu opasnosti od izbijanja šumskog požara.

Članak 19.

U članku 48. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Pravnim osobama iz stavka 1. ovoga članka u cijelosti se vraća porez na dodanu vrijednost po računima plaćenim za nabavu opreme i sredstava, te drugog materijala i usluga potrebitih za obavljanje njihove djelatnosti.“

Članak 20.

U članku 49. iza stavka 2. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

„Jedinice lokalne samouprave, dobrovoljna vatrogasna društva, javne vatrogasne postrojbe i vatrogasne zajednice oslobađaju se od plaćanja vodnih naknada (vodnog doprinosa i naknade za uređenje voda) propisanih Zakonom o financiranju vodnog gospodarstva, za građevine koje služe obavljanju vatrogasne djelatnosti iz članka 1. Zakona o vatrogastvu („Narodne novine“, broj: 106/99., 117/01., 96/03., 139/04.- pročišćeni tekst i 174/04.).

Dobrovoljna vatrogasna društva, javne vatrogasne postrojbe i vatrogasne zajednice plaćaju električnu energiju po tarifi domaćinstava.“

Članak 21.

U članku 52. iza točke 6. dodaje se točka 7. koja glasi:

"7. ako vatrogasna zajednica županije i Grada Zagreba ne zaposle županijskog vatrogasnog zapovjednika (članak 32. stavak 2.)".

Članak 22.

U članku 53. iza točke 9. dodaje se točka 10. koja glasi:

„10. ako kao načelnik općine odnosno gradonačelnik ne uplati financijska sredstva vatrogasnoj zajednici općine ili grada, odnosno javnoj vatrogasnoj postrojbi ili vatrogasnoj zajednici županije, dobivena temeljem Odluke o minimalnim financijskim standardima za decentralizirano financiranje vatrogastva (članak 43.).“

Članak 23.

U članku 54. u stavku 1. iza točke 12. dodaje se točka 13. koja glasi:

"13. propisuje tipizaciju vatrogasnih vozila."

Članak 24.

U članku 58a. iza riječi: „obavljanje“ dodaju se riječi: „vatrogasne djelatnosti iz članka 1. Zakona o vatrogastvu („Narodne novine“, broj: 106/99., 117/01., 96/03., 139/04.- pročišćeni tekst i 174/04.) u općinama i gradovima“, a riječi: „djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi“ brišu se.

Članak 25.

Danom početka primjene ovoga Zakona "Hrvatsko vatrogastvo" preuzima zaposlenike Državne uprave za zaštitu i spašavanje - Službe za vatrogastvo, zaposlenike intervencijskih vatrogasnih postrojbi područnih uprava Državne uprave za zaštitu i spašavanje te njihovu opremu, sredstva za rad, pismohranu i drugu dokumentaciju.

Danom početka primjene ovoga Zakona Vatrogasna akademija preuzima zaposlenike, nekretnine, pokretne, opremu, sredstva za rad, pismohranu i drugu dokumentaciju Vatrogasne škole u Zagrebu, Ksaverska cesta 107.

Na radnopravni položaj zaposlenika stručne službe Hrvatske vatrogasne zajednice primjenjuju se propisi koji važe za državne službenike i namještenike.

Članak 26.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama", a primjenjuje se od 1. siječnja 2009. godine.

Obrazloženje:

Člankom 1. briše se odredba članka 8. stavka 3., koja je postala nesmislena donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vatrogastvu ("NN", br. 96/03.). Naime, navedenim Zakonom u cijelosti je rekonstruiran članak 9. osnovnog teksta, čime je pozivanje na promijenjeni tekst odredbe postalo bespredmetno.

Člankom 2. predlaže se utvrđivanje obveze jedinica lokalne samouprave i Grada Zagreba da profesionalnim vatrogascima, zaposlenim u dobrovoljnim vatrogasnim društvima, osigura istu razinu prava iz radnog odnosa koja imaju profesionalni vatrogasni zaposlenici u javnoj vatrogasnoj postrojbi. Predložena odredba rezultat je uočenih praktičnih problema, a ratio (između ostaloga) ima i u predloženom drukčijem modelu osiguravanja financijskih sredstava za obavljanje vatrogasne djelatnosti.

Člankom 3. predlaže se ustrojavanje županijskog vatrogasnog operativnog centra, kao komunikacijskog i rukovodnog središta za obavljanje vatrogasne djelatnosti na području županije. Pritome je županijski plan zaštite od požara onaj pravni instrument kojim se navedeni centar ustrojava i pozicionira te kojim se određuje način njegova financiranja, nabava potrebne opreme i sredstava i druga pitanja od važnosti za njegovo djelovanje.

Člankom 4. predlaže se ustrojavanje nove institucije -"Hrvatskog vatrogastva", kao specijalizirane ustanove za objedinjavanje vatrogasne djelatnosti u Republici Hrvatskoj.

Ustanova, čije su sastavnice Glavno vatrogasno zapovjedništvo (vrh operativnog vatrogasnog sustava), Hrvatska vatrogasna zajednica (krovna udruga vatrogasaca) i Vatrogasna akademija (školovanje, osposobljavanje i usavršavanje vatrogasaca te ispitivanje vatrogasne tehnike) na predloženi način bi trebala objединiti vatrogasnu djelatnost u cilju postizanja optimalne organiziranosti i učinkovitosti.

Pri tome, Hrvatska vatrogasna zajednica i Vatrogasna akademija zadržavaju punu pravnu osobnost i autonomiju rada. Postojeća služba za vatrogastvo, kao ustrojstvena jedinica Državne uprave za zaštitu i spašavanje, prešla bi u "Hrvatsko vatrogastvo" kao ustrojstvena cjelina pod nazivom Glavnog vatrogasnog zapovjedništva.

Ustanovom upravlja Upravno vijeće, koje imenuje Vlada Republike Hrvatske.

Uredbom Vlade Republike Hrvatske i općim aktima ustanove detaljno će se urediti ustroj, djelokrug te ostala pitanja značajna za rad "Hrvatskog vatrogastva".

Člankom 5. se realnije propisuju uvjeti koje moraju ispunjavati vatrogasci s posebnim ovlastima i odgovornostima na nižim zapovjednim razinama, a također se navedeni uvjeti školske spreme usklađuju s pozitivnim propisima u području visokog obrazovanja.

Usto, utvrđuje se gornja dobna granica za zapošljavanje profesionalnih vatrogasaca srednje stručne/školske spreme, obzirom na psihofizičke zahtjeve koje postavlja vatrogasna profesija, a također se utvrđuje i prioritarno zapošljavanje osoba koje već posjeduju najmanje dvogodišnje iskustvo u obavljanju poslova dobrovoljnog vatrogasca.

Člankom 6. ovlašćuje se Vlada Republike Hrvatske da uredbom propiše zvanja i uvjete za stjecanje zvanja profesionalnih vatrogasaca.

Člankom 7. se propisuju uvjeti za obavljanje poslova tzv. sezonskog vatrogasca (osoba koja odgovorno obavlja određene poslove u vatrogastvu).

Člankom 8. se preciznije propisuju posebni uvjeti rada profesionalnih vatrogasaca, radi kojih im se staž osiguranja računa u uvećanom trajanju (tzv. beneficirani staž), a osnovica plaće uvećava za 20%, s time da će ravnatelj "Hrvatskog vatrogastva" propisati radna mjesta profesionalnih vatrogasaca na kojima se staž osiguranja računa u uvećanom trajanju.

Člankom 9. propisuju se uvjeti za prijevremenu starosnu mirovinu profesionalnih vatrogasaca određene životne dobi (stariji od 50 godina), koji su izgubili tjelesnu ili duševnu sposobnost za obavljanje ovih zahtjevnih poslova. Naime, notorna je činjenica da psihofizičke sposobnosti čovjeka godinama opadaju i da se neki poslovi, među kojima i poslovi profesionalnog vatrogasca, u određenoj životnoj dobi ne mogu obavljati bez ozbiljne pogibelji po vlastiti život i zdravlje. S druge strane, radi socijalnog zbrinjavanja profesionalnih vatrogasaca koji su mlađi od 50 godina, a izgubili su zdravstvenu sposobnost za obavljanje tih poslova i ne postoji mogućnost rasporeda na neko drugo radno mjesto, predlaže se osnivanje posebnog Vatrogasnog fonda.

Osnivači fonda su "Hrvatsko vatrogastvo", vatrogasne udruge i sindikat vatrogasaca, a inicijalna sredstva za osnivanje i rad fonda osigurava Vlada Republike Hrvatske. Naznačena kategorija profesionalnih vatrogasaca primala bi iz fonda mjesečnu novčanu pomoć u visini od najmanje polovice prosječnih mjesečnih primanja ostvarenih u godini koja je prethodila gubitku sposobnosti za rad, sve do stjecanja prava na starosnu mirovinu, prema općim propisima o mirovinskom osiguranju.

Člankom 10. propisuje se mogućnost oslobađanja komunalne naknade za dobrovoljne vatrogasce, kada to jedinica lokalne samouprave utvrdi svojim općim aktima.

Člankom 11. utvrđuju se prava vatrogasaca iz osnovnog zdravstvenog osiguranja i ugovora o osiguranju vatrogasca od posljedica nesretnog slučaja u obavljanju ili povodom obavljanja vatrogasne djelatnosti.

Člankom 12. usklađuje se radnopravi status glavnog vatrogasnog zapovjednika i njegovog zamjenika s ustrojstvenim promjenama predloženim ovim Zakonom.

Člankom 13. obvezuje se (i ovlašćuje) nadležni inspektor da u provedbi nadzora izda ovršno rješenje o uplati neplaćenih financijskih obveza jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Člankom 14. predlaže se osnivanje Vatrogasne akademije i Visoke vatrogasne škole, specijalizirane za obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje vatrogasnih kadrova.

Člankom 15. predlaže se financiranje redovite vatrogasne djelatnosti (a ne samo redovite djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi) sredstvima koja se osiguravaju na temelju odluke Vlade RH o minimalnim financijskim standardima i način doznačavanja tih sredstava. U vezi s time je i predložena odredba članka 16. i 24. ovoga Zakona.

Člankom 17. se preciznije utvrđuje struktura sredstava koja izdvajaju društva za osiguranje.

Člankom 18. predlaže se veća stopa izdvajanja sredstava prikupljenih od naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma.

Člankom 19. mijenja se izričaj odredbe o povratu poreza na dodanu vrijednost, obzirom da postojeća odredba o oslobađanju od plaćanja toga poreza praktično nije provediva u fiskalnom sustavu RH.

Člankom 20. utvrđuje se mogućnost oslobađanja od plaćanja vodnih naknada za građevine koje služe obavljanju vatrogasne djelatnosti, odnosno niža tarifa plaćanja električne energije za vatrogasne subjekte.

Člankom 21. i 22. predviđa se sankcija za vatrogasnu zajednicu županije i Grada Zagreba, ako ne zaposle županijskog vatrogasnog zapovjednika, odnosno za gradonačelnika i načelnika općine ako postupi suprotno odredbi članka 43. Zakona o vatrogastvu.

Člankom 23. ovlašćuje se ministar unutarnjih poslova da propisuje tipizaciju vatrogasnih vozila.

Člankom 25. utvrđuje se preuzimanje zaposlenika Državne uprave za zaštitu i spašavanje - Službe za vatrogastvo, od strane "Hrvatskog vatrogastva", preuzimanje zaposlenika, nekretnina, pokretnina i sl., Vatrogasne škole od strane Vatrogasne akademije te preciznije uređuje radnopravni položaj zaposlenika stručne službe Hrvatske vatrogasne zajednice.

Članak 26. propisuje stupanje na snagu i početak primjene ovoga Zakona.